فصل‌نامه رهیافتی در جامعه شناسی و توسعه
Journal of Approaches in Sociology and Development
https://www.jasd.ir
دوره ۱، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۴، صفحات ۷۸ تا ۱۰۱
eISSN: 3115-7955
Research

Analyzing the causes, contexts, and consequences of the tendency toward white marriage with a sociological approach

Seyyed Hamid Razavi

Department of Sociology, Yasuj University, Yasuj, Iran

Receive:
05 December 2025
Revise:
24 December 2025
Accept:
05 February 2026

Abstract

Purpose: The present study aimed to explore the causes, contexts, and consequences of the growing tendency toward cohabitation ("white marriage") from a sociological perspective in the city of Shiraz.

Method: This research employed a qualitative approach based on Grounded Theory. The study population consisted of young men and women in Shiraz who had chosen this lifestyle and were living together in such relationships. Using snowball sampling and the principle of theoretical saturation, 19 participants were selected. Data were collected through in-depth semi-structured interviews, and the analysis was conducted using the Grounded Theory method.

Findings: The results identified 67 codes derived from 383 concepts, which were organized into nine main categories: individuals' economic conditions, reduction of the high costs associated with formal marriage, personal worldview, family rejection, modernity, facilitation of relationships between men and women, transformation of traditional values into global values, being divorced, and distrust accompanied by lack of responsibility.

Conclusion: Young people constitute an essential human capital of society. Given the rapid social transformations taking place, studying and understanding their living conditions and behavioral patterns is of critical importance for comprehending emerging family forms and social changes.

Keywords:
Cohabitation (White Marriage),
Family,
Youth,
Sociological approach,
Shiraz City

Please cite this article as (APA): Razavi, S. H. (2026). Analyzing the causes, contexts, and consequences of the tendency toward white marriage with a sociological approach. *Journal of Approaches in Sociology and Development*, *1*(4), 78-101.

https://doi.org/10.22034/jasd.2026.239807

Authors retain the copyright and full publishing rights.
Published by Raz Nahan Publishing.
This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Publisher: Raz Nahan Publishing (RN.PUB)

Corresponding Author: Seyyed Hamid Razavi
Email: aseman415@gmail.com

فصل‌نامه رهیافتی در جامعه شناسی و توسعه

https://www.jasd.ir

دوره ۱، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۴، صفحات ۷۸ تا ۱۰۱

پژوهشی

eISSN: 3115-7955

واکاوی علل، زمینه‌ها و پیامدهای گرایش به ازدواج سفید با رویکرد جامعه‌شناختی

سید حمید رضوی

گروه جامعه شناسی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران

تاریخ دریافت:
۱۴ آذر ۱۴۰۴
تاریخ بازنگری:
۰۳ دی ۱۴۰۴
تاریخ پذیرش:
۱۶ بهمن ۱۴۰۴

کلید واژه‌ها:
ازدواج سفید،
خانواده،
جوانان،
رویکرد جامعه‌شناختی،
شهر شیراز

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، واکاوی علل، زمینه‌ها و پیامدهای گرایش به ازدواج سفید با رویکرد جامعه‌شناختی در شهر شیراز بود.

روش: روش پژوهش حاضر کیفی مبتنی بر روش نظریه زمینه‌ای بود. جامعه پژوهش شامل کلیه جوانان شهر شیراز (مرد و زن) که در این رابطه قرار گرفته و به صورت همخانه این سبک زندگی را انتخاب نموده‌اند بودند که براساس نمونه‌گیری گلوله برفی و با استفاده از تکنیک اشباع داده‌ها،۱۹ نفر انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها با روش مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش گراندد تئوری (نظریه داده بنیاد) انجام گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد۶۷ کد از بین۳۸۳ مفهوم شناسایی شد که۶۷ کد اولیه در قالب۹ مقوله شامل وضعیت اقتصادی افراد، کاهش هزینه‌های سرسام‌آور ازدواج دائمی،جهانبینی فردی، طرد خانوادگی، مدرنیته، تسهیل روابط دختر و پسر، استحاله ارزش‌های سنتی در ارزش‌های جهانی، مطلقه‌بودن، بی‌اعتمادی و عدم مسئولیت‌پذیری به دست آمد.

نتیجه‌گیری: جوانان به عنوان سرمایه‌های انسانی جامعه محسوب می‌شوند و با توجه به تغییر و تحولات سریع جامعه لزوم پژوهش و شناخت وضعیت آنها از اهمیت زیادی برخوردار است.

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): رضوی، سید حمید. (۱۴۰۴). واکاوی علل، زمینه‌ها و پیامدهای گرایش به ازدواج سفید با رویکرد جامعه‌شناختی. *فصلنامه رهیافتی در جامعه شناسی و توسعه*. (۴)۱. ۷۸-۱۰۱.

https://doi.org/10.22034/jasd.2026.239807

Authors retain the copyright and full publishing rights.
Published by Raz Nahan Publishing.
This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

ناشر: انتشارات راز نهان

ایمیل: aseman415@gmail.com

نویسنده مسئول: سید حمید رضوی

مقدمه

ماهیت ازدواج و کارکردهای خانواده، متاثر از تغییرات تجربه شده در جامعه تغییر کرده است (رادزکی و همکاران[1]، ۲۰۲۲: ۸۰۴). مهم‌ترین این تغییرات شامل کاهش میل به تشکیل خانواده و ازدواج، کاهش نرخ باروری، افزایش موالید خارج از ازدواج، افزایش آمار طلاق، تاخیر در ازدواج و فرزندآوری و افزایش روابط موسوم به ازدواج سفید[2] است (جعفرنژاد و خاکپور ،۱۴۰۴: ۲۲۸). ازدواج سفید(هم‌خانگی) رابطه‌ای است که مرد و زن با مبنای دائمی بودن با یکدیگر زندگی می‌کنند بدون آنکه رابطه آنها به‌صورت رسمی ثبت شود (کیانی و بوستانی،۱۴۰۳ :۶۳).مطالعات انجام شده از تغییر ارزش‌های ازدواج به عنوان یکی از مهم‌ترین ارزش‌های خانواده و همچنین تاثیر عوامل اجتماعی بر روابط پیش از ازدواج که منجر به کاهش رغبت جوانان نسبت به ازدواج است، خبر می‌دهند (عقلمندی و اسماعیل پور،۱۴۰۴: ۵۸۵).یکی از مهم‌ترین پیامدهای روابط پیش از ازدواج و به طور مشخص شیوع ازدواج سفید در میان جوانان، سست شدن بنیان خانواده و افزایش آسیب‌های اجتماعی درون و خارج از نهاد خانواده است؛ به طوری که این ارتباط تمام عرصه‌های زندگی جوانان اعم از عرصه‌های تحصیلی، شغلی، خانوادگی، روابط خویشاوندی و دوستی را تحت تاثیر خود قرار می‌دهد (یوسفی مقدم و پدیدار،۱۴۰۴ :۷۳).ازدواج سفید یکی از الگوها و مولفه‌های عصر جدید هست که در واقع یک نوع رابطه زن و شوهری در ادبیات مطبوعات با عنوان هم باشی هم بالینی و هم خانگی می‌باشد (مولاری[3]،۲۰۲۲: ۳۶۰).خانواده، یکی از اساسی‌ترین و طبیعی‌ترین نیازهای انسان و بهترین مأمن شایسته ترین کانون برای تبلور سکون و اطمینان افراد است(علیوردی نیا و همکاران، ۱۴۰۲ : ۲۵۷). ازدواج و موفقیت در آن به عنوان یک واقعه اجتماعی، زیستی و فرهنگی، به دلیل نقش بنیادین آن در تشکیل خانواده از اهمیتی بسیار برخوردار است بدون ازدواج، خانواده مفهوم چندان روشن و واضحی ندارد؛ اما ساختار ازدواج و سن آن در جوامع با همدیگر متفاوت است و در واقع، هر جامعه‌ای با توجه به سبک‌زندگی و نظام فرهنگی خود، شیوه‌ها و روش‌های خاصی در زوجیت به وجود آورده است(براوون[4]،۲۰۲۲: ۲۴).در حقیقت در قرن اخیر، این تغییرات اجتماعی بصورت شتابزده و شگفت‌انگیز در دنیای معاصر، باز تعریف و بازخوانی تازه‌ای از مفهوم و سبک خانواده ارائه داده است، یکی از این تحولات «خانه‌ای با در باز»،«هم باشی»،«هم خانگی» و یا همان «ازدواج سفید» است که هر چند ترکیبی جذاب و فریبنده از دو واژه «ازدواج» و «سپید» دارد؛ اما تهافت و تعارض در عقبه و بطن آن پرواضح است، تحولاتی که ریشه آن را باید در انقلاب جنسی اواخر دهه ۱۹۶۰ در کشورهای اروپایی و آمریکایی جست‌وجو کرد (عقلمندی و اسماعیل پور،۱۴۰۴ : ۸۳۷). این انقلاب با اسطوره‌زدایی از رابطه جنسی و با گسترش الگوهای هم‌خانگی، ضربه سخت‌تری را این بار نه صرفاً به اسطوره روابط جنسی، بلکه به خود ازدواج وارد کرد، بگونه‌ای که شهید مطهّری درباره نقش ارزنده ازدواج می‌گوید: « یک پختگی و پویایی وجود دارد که جز در پرتو ازدواج و تشکیل خانواده پیدا نمی‌شود، در مدرسه پیدا نمی‌شود، در جهاد با نفس پیدا نمی‌شود، در نماز شب پیدا نمی‌شود، این کمالات را فقط باید در ازدواج و تشکیل خانواده به دست آورد. و لذا، هیچ وقت نمی‌شود که یک کشیش، یک کاردینال به صورت یک انسان کامل در بیاید، اگر واقعاً در کاردینالی خودش صادق باشد (معتمدی فاضل و همکاران،۱۴۰۳ :۱۲۱).ازدواج سفید یا همزیستی سیاه، زندگی مشترک زن و مرد بدون ثبت

[1] - Radetzki & etal
[2] - White marriage
[3] - Mallory
[4] - Brown

ازدواج رسمی است. افزایش آمار طلاق، افزایش سن ازدواج، ظهور فردگرایی در عرصه ی جامعه، بی اعتنایی به منطق قرآنی و آموزه های دینی در اهمیت ازدواج که وجودآورنده مطمئن ترین و آرام‌بخش‌ترین رابطه‌ها و آغازگر زندگی همراه با طراوت، مودّت و ایثار است و از مهم‌ترین چالش‌های امروزین خانواده در ایران محسوب می‌شوند. چالش‌هایی که به مثابه مجموعه تغییرات ساختاری و کارکردی خانواده، از مهم ترین پیامدهای ظهور فردگرایی در عرصه‌ی خانواده است که بر تغییر ارزش های خانواده به معنای ارجحیت خواسته های فردی بر خواسته های جمعی دلالت دارد (شعبانپور زاهدکلائی،۱۴۰۳ :۲۷۸).تا پیش از این ازدواج‌ها به شکل «ازدواج ترتیب یافته»[1] توسط والدین بود که خود آنها شرایط زندگی فرزندشان را انتخاب می کردند یا پیشنهاد می‌دادند. بدین ترتیب نقش والدین خیلی پررنگ بود، اما هرچه به جلو حرکت می کنیم، نقش والدین کمرنگ‌تر شده و میزان ازدواج‌های «خودانتخابی» بیشتر شده است (حسن[2]،۲۰۲۲: ۱۷۹). بزرگترین منادی فردگرایی در مغرب زمین را جان استوارت میل[3](۱۸۷۲-۱۸۰۶) معتقد بود با نگاه فردگرایانه، منافع فرد نباید قربانی جمع و جامعه شود و ازدواج کردن که مسئولیت هایی را برای فرد به ارمغان می آورد در تضاد با منافع شخصی و به نوعی بیگاری از فرد محسوب می شود (خوش سلوک،۱۴۰۳: ۳۷۰). امروز و در عصر گذار به مدرنیته در ایران، رشد طلاق و چرایی پدیدار شدن این سیاهچاله عمیق اجتماعی، به لحاظ جامعه شناسی معرفت ناشی از پیدایش نوعی فردگرایی، افزایش محرومیت نسبی و سطح انتظارات و افزایش فشارهای اقتصادی بصورت همزمان در کشور است (پوریان و همکاران،۱۴۰۳: ۱۲۹). در پهنه‌ی کشور ایران با پایین آمدن نرخ ازدواج‌های رسمی و رشد پدیده طلاق که حسب گزارش های رسمی، به ازای هر دو ازدواج، یک طلاق رسمی در استان‌های شمالی و تهران در ایران ثبت می‌شود و در استان‌های جنوبی این عدد ۲/۶ می‌باشد تمایل به ازدواج سفید بیشتر شده و حتی می‌تواند بر پایین آمدن درصد ازدواج‌های رسمی بی تاثیر نباشد(گراوند ،۱۴۰۲: ۳۶).آمارهای منتشرشده از سوی سازمان ثبت‌احوال در خصوص میزان کمترین و بیشترین ازدواج و طلاق در سال ۹۸ نشان می‌دهد میزان ازدواج در هرسال نسبت به سال گذشته خود روند کاهشی داشته است در سال ۹۸، ۵۳۰ هزار و ۳۳۵ ازدواج و ۱۷۴ هزار و ۸۳۱ طلاق ثبت‌شده که بیشترین آمار ازدواج به ترتیب در استان‌های تهران، خراسان‌رضوی، خوزستان، آذربایجان شرقی و اصفهان بوده است همچنین بیشترین آمار طلاق به ترتیب در استان‌های تهران، فارس، اصفهان، آذربایجان شرقی و مازندران بوده است (عمانی و همکاران،۱۴۰۲: ۹۱)از منظر جامعه‌شناسی، متن جریان ازدواج سفید و هم توالی مترتب برآن بسیار پیچیده و مستلزم واکاوی عمیق در لایه های اجتماعی کرد. هرچند در کشورمان بدلیل پنهان کاری آمار دقیقی در مورد ازدواج سفید وجود ندارد تا بتوانیم به طور قطع در این مورد صحبت کنیم، اما پی آمد دراز مدت آن، لطمه به اقتدار خانواده و ملعبه شدن آن به بازی های غربی و گاها خطاهای سیاسی داخلی است و در نهایت منتج به متد های فروارزشی و کاهش صلابت نهاد مقدس خانواده می گردد(جانسن و همکاران[4]،۲۰۲۲: ۴۹). از منظر دینی، دین گریزی یا کاهش حساسیت‌های دینی و گرایش به زندگی سکولار را از ویژگی‌های زوج‌های هم‌خانه ارزیابی می شود. گرایش‌های سکولار در زنان شرکت‌کننده در همباشی، با توجه به مطالبات فمینیستی و برابری طلبانه آنها بیشتر است (عمری و همکاران[5]،۲۰۲۲: ۱۴۷).زنان در این مسیر از زندگی،

[1] - *Arrange Marriage*
[2] - Hasan
[3] - John Stuart Mill
[4] - Johannsen & etal
[5] - Omari & etal

دین یا حداقل خوانش‌های سنتی از دین، که آنها را محدود می‌کنند، قبول ندارند و این نوع زندگی را نوعی مقاومت در برابر فشار دینی می‌دانند (عسکری و همکاران،۱۴۰۲: ۱۷). با توجه به اینکه امروزه الگوی جدید روابط زن و مرد با عنوان هم خانگی بدون ازدواج (همباشی، هم بالینی) روند فزاینده ای دارد، بهبود شرایط اقتصادی، اشتغال‌زایی برای قشر جوان، تسهیل ازدواج، تبلیغ ازدواج آسان و مهم‌تر از آن حمایت مالی از قبیل بیشتر کردن وام ازدواج و وام مسکن از مکانیسم‌هایی انسداد و وقفه در ازدواج سفید و لزوم حمایت‌های حقوقی و برخوردار بودن زنان از خدمات مراکزی مانند مرکز بهداشت خانواده و بهزیستی در مواردی مانند خشونت‌های خانگی یا بارداری‌های ناخواسته از جمله مواردی است که بعد از وقوع پدیده‌ی ازدواج سفید تاکید کرده است و قطعا با رویکرد جرم انگاری و زندان و شلاق نمی توان در این جریان وقفه ایجاد کرد (بیرانوند و آب‌سالان،۱۴۰۲ : ۶۷۰).در زمینه گرایش افراد نسبت به انتخاب این نوع سبک زندگی مشترک به جای ازدواج رسمی، علل و عوامل متعددی تاثیرگذار خواهند بود. توجه به این مسئله ضروری است که گام اول در بحث شناخت ازدواج سفید و هم‌خانگی، تفکیک این شکل از رابطه دو جنس از سایر اشکال است؛ به طوری‌که در عرصه پژوهشی، هنوز مرز تعریفی مشخصی میان ازدواج سفید و هم‌خانگی و سایر اشکال رابطه دو جنس وجود ندارد و یا تداخل مفهومی در آن رخ می‌دهد. بعد از ترسیم و تحدید مرز این تعریف لازم است تا از منظر کنشگران به موضوع ازدواج سفید و علل وقوع آن پرداخت و داده‌های استخراج شده را با نتایج پژوهش‌هایی که تغییر و تحولات نگرشی جوانان را گزارش می‌کند تحلیل و تبیین نمود (نقیب شهر بابکی و همکاران،۱۴۰۳: ۷۵).این پژوهش به دنبال چرایی این مسئله است که جوانان با توجه به فرایند جامعه‌پذیری خود و درونی کردن ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی چگونه این سبک از زندگی- که هنجارهای متفاوت و متعارضی با آموخته‌های آنان دارد را انتخاب می‌کنند. علل، زمینه‌ها و پیامدهای این مسئله در این پژوهش بررسی و واکاوی شده است.با توجه به مساله تحقیق حاضر، سوال پژوهش این است؛ که چه علل، زمینه‌ها و پیامدهایی منجر به اقدام جوانان به ازدواج سفید شده است؟

مبانی نظری پژوهش

تعریف و مفهوم ازدواج سفید

ازدواج سفید به معنای شروع زندگی مشترک بدون ازدواج رسمی است. در واقع زوج‌های بسیاری به دلایل مختلف ترجیح می‌دهند بدون ازدواج رسمی زندگی مشترک خود را شروع کنند؛ این شکل متفاوت ازدواج پیامدهای مثبت و منفی متعددی به همراه دارد و کشورها قوانین مختلفی درباره آن در نظر می‌گیرند (احمدوندشاهوردی و همکاران ،۱۴۰۰: ۴۱).ازدواج سفید نیازهای جنسی را که برای تأمین و ارضای آنها در چارچوب‌های قانونی و سنتی جامعه راهی باقی نمانده است،در یک بستر نسبتاً مشخص، قاعده‌مند می‌کند (ساسلر و ایچتر[1]،۲۰۲۰: ۳۷). ازدواج سفید یکی از روش‌های رایج ارتباطی در جهت تشکیل خانواده است که برای سازگاری با مشکلات دنیای مدرن مطرح شده است. در این نوع ازدواج، افراد بدون آنکه ازدواج خود را به شکل رسمی و قانونی و شرعی ثبت کنند صرفاً با توافق یکدیگر اقدام به زندگی در کنار یکدیگر می‌کنند. معمولاً ازدواج سفید هنگامی اتفاق می‌افتد که طرفین ازدواج تمایل دارند با یکدیگر تبادلات عاطفی، جنسی، عقلانی و اخلاقی داشته باشند اما به هردلیلی نمی‌توانند از پس تعهدات اقتصادی و اجتماعی

[1] - Sassler& lichter

ازدواج دائم بر بیایند و تصمیم به ازدواج سفید می‌گیرند و در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند (اکبرزاده و هاشمیان‌فر،۱۴۰۱: ۲۹).ازدواج سفید برای اولین بار در ایالات متحده آمریکا و زیر پرچم جنبشی به نام آزادی زنان پایه ریزی شده است. طرفداران این جمعیت هواداران خود را به مرور زمان پیدا کرده و به نام آزادی به عنصر لذت بدون مرز رسیده اند که به زعم خود بخشی از لذت با هم بودن و همخانه بودن را تجربه می کنند آمارهای ازدواج سفید در آمریکا نشان می دهد که بیش از دو سوم زوج های این کشور، قبل از ازدواج رسمی و قانونی، اقدام به زندگی در زیر یک سقف را داشته اند. کشور آمریکا؛ از سال ۱۹۶۰ تا سال ۲۰۰۰ میلادی، ده برابر شده و در حال حاضر، زندگی مشترک بدون ازدواج رسمی، به موضوعی عادی در روند آشنایی زن و مرد در زندگی اجتماعی مبدل گشته است در ایران هم در سال ۱۳۹۱ شکل گرفته است (امیدوار و همکاران،۱۴۰۱: ۷۰۶).

زمینه و بسترهای شکل‌گیری ازدواج سفید در جامعه ایران از منظر جامعه شناختی

یکی اینکه جامعه شناسان انحرافات اجتماعی معتقدند که این جریان از حاکمیت و ساختار قدرت شکل می گیرد.

مثلا لاکاسانی معتقد از هر جامعه مستحق همان مجرمین و منحرفینی است که خودش پرورش داده است.

انریکوفری[1] در ربع اخر قرن ۱۹ معتقد بود که منحرفین اجتماعی مانند عروسک خیمه‌شب‌بازی هستند که فقط می رقصند بی آنکه کسی به نگهدارنده و حرکت طناب متصل به عروسک عروسک بیاندیشد. یعنی منحرفین که در پایین میرقصند عملا اختیاری از خود ندارند این مترادف با همان دیدگاهی است که عامل انحرافات اجتماعی را ساختار حاکمیت می داند به عبارتی دیگر اینکه یک نفر طناب را بالا گرفته و به عروسک جهت و مسیر می‌دهد. همان رقص ممکن است ازدواج سفید یا سرقت.یا هر رفتار ناسازمند اجتماعی باشد. همه به آن رفتار انحرافی فکر می‌کنند کسی فکر نمی‌کند که یه نفر گردانده این عروسک است از نظر جامعه شناسانی که به بسترهای مکانی فکری کنند یعنی علت را در مکان و بستر های وضعی می‌بینند بررسی می‌کنیم که ساترلند ، گری و شاو مکی[2] که در آمریکا بودند در بستر های مکانی اینها اعتقادشون بر اینکه محیط های اجتماعی یا تله های جغرافیایی یا زیست بوم فرهنگی عامل شکل گیری انحرافات اجتماعی است(حسینی و همکاران،۱۴۰۰: ۲۶).

یک پرسش بنیادین مطرح می شود که چرا در تهران ازدواج سفید زیاد است اما در سیستان و بلوچستان اهواز یا شهرستان‌ها و روستاها کمتر هست پاسخ اینه که کم دوامی نظام ارزشی هست یعنی فاصله‌گیری از نظام سنتی و ارزش‌های سنتی و برتری دادن ارزش های مدرن در کلان شهرها و شهرهایی که به مدرنیته نزدیک ترند سریعا ارزشها و هنجارها در نظام ارزشی جهانی استحاله می شوند همچنان که می دانیم این تفکر مذکر مدارانه در شیراز تحمل ضرر و زیان ناشی از قانون ازدواج دائمی را ندارند و نمی توانند این رابطه را تحمل کنند و تنوع زندگی را خطرآفرین کمتری پذیرش می کنند و انسان هم یک حساب گر اجتماعی است حساب گری می‌کند بنابراین از منظر اجتماعی و از نظر جغرافیایی شیراز یا سایر کلان شهر ها چون بستر مناسب تری برای پذیرش ارزش های مدرن هست شرایط توسعه ازدواج سفید در آن فراهم تر می گردد (زاهدی‌اصل و همکاران،۱۴۰۰: ۲۸۰).

[1] - Enrico Ferri
[2] - Sutherland, Gary & Shaw Mackie

بستر دیگر شکل‌گیری در جریان هم باشی و هم خانگی ازدواج سفید به دلیل باورهای فمینیستی می باشد.یعنی در باورهای فمینیستی یا موانع ازدواج دائم یا پدیده نشناختگی یا مهاجرت در کلان شهر هایی مثل تهران کلانشهرهای شیراز، تهران اینا به دلیل نشناختگی و این جریان به این شکل بررسی می‌شود.در واقع در نگاه سوم اینکه ما جریان های فمینیستی و باورها هم زن هم مرد نگاهشان تغییر کرده زن فمنیستی حاضر نیست خودش را در آشپزخانه و محصور کند و از الگوها و ارزش‌های جهانی تحولات اجتماعی اقتصادی جهان پیروی کند که زمینه‌های ازدواج در واقع تعریف جدید دارد (هیونجون[1]، ۲۰۲۱: ۳۷).

پیامدهای هم خانگی ازدواج سفید در ایران

مهمترین پیامدهای ازدواج سفید از منظر جامعه‌شناسی و مباحث انحرافی مهمترین آسیب آن به رکن خانواده است یعنی خانواده مهمترین رکن یک جامعه محسوب می‌شود از منظر جامعه شناسی ازدواج سفید دقیقاً نقطه‌ای که سیبیلش و فقط خانواده است با از دست رفتن کانون خانه و خانواده احساس امنیت در جامعه از بین می‌رود آرامش روانی و تنزل جایگاه زن یکی از پیامدهای آن هست که تبعات زیادی دارد که دقیقاً مهمترینش کانون خانواده است که معمولاً آسیب جدی می‌بیند ما معتقد هستیم انحراف رفتاری است که هنوز جرم انگاری نشده یعنی معین دقیق قانونی چارچوب دار در قانون تعریف نشده و به همین خاطر از منظر جامعه‌شناسی جنایی ازدواج سفید به دلیل اینکه یک انحراف اجتماعی و یک رفتار نامعین نامشخص و مبهم گنگ چارچوب‌دار نیست تحت عنوان انحراف بررسی می کنیم یا به عبارتی رفتارهای ناسازمند اجتماعی بنابراین از دلایل انحراف این موضوع یکی از این منظر که چون در قانون جرم‌انگاری نشده اگر جرم انگاری شده بود در فرایند دادگستری و نظام‌های کیفری با پاسخ‌های کیفری مواجهه می شد. نکته دوم اینکه چرا می گوییم انحراف هست چون تلذذ و لذت بدون پذیرش عرف و پذیرش هنجارهای اجتماعی و ارزش های مقبول و معمول و مرسوم در جامعه انحراف اجتماعی است چون عرف، ارزشها و هنجارهای مقبول جامعه این را نمی پذیرد و صرفاً بر مبانی تلذذ هست (اکبرزاده و هاشمیان‌فر،۱۴۰۱: ۲۸).

سومین دلیل پیامدهای ناشی از هم باشی

خیانت عدم تعهد توسعه فساد فروریختن نظام‌های خانواده ایرانی که تماماً در حیطه انحراف بررسی می‌شوند یعنی نفس ازدواج سفید خیلی نگاه انحرافی نداشته اما در جریان نوشتن احساس کردم ادواج سفید یک جریان انحرافی نیست بلکه تبعات و توالی و پیامدهای ازدواج خیلی بسیار بسیار انحرافی است ازدواج سفید در واقع هیچ تفاوتی با یک رابطه صیغه ندارد فرض کنیم که ازدواج سفید فقط با بیوه زنان اتفاق بیفته با این فرض به این نتیجه رسیدیم که انحراف در ازدواج سفید در نفس و ذات یعنی به ذاته و لنفسه ازدواج سفید یک انحراف اجتماعی نیست اگر هست صیغه هم باید یک انحراف باشد (رحیمی و رستمی نجف آبادی،۱۴۰۱: ۴۵).

[1] - Hyunjoon

خیانت عدم تعهد توسعه فساد فروریختن نظام‌های خانواده

عقاید فمینیستی، عدم اعتقاد به هنجارها و اصول مذهبی، شرایط بد اقتصادی و بیکاری، ، لذت طلبی، دوستی با افراد سابقه دار در ازدواج سفید، ازهم گسستگی خانواده، فقدان کیفرگذاری مستقل برای ازدواج سفید، عدم نظارت همگانی، کسب حمایت برای زنان و عدم تعهد و مسئولیت در ازدواج سفید است در مورد جرم شناسی پست مدرن و مدل‌های سیاست های جنایی دنیا و روش‌های تعریف انحراف و تعریف مفاهیم مجرمانه جرم شناسی پست مدرن یک تحولی در مفاهیم مجرمانه و مفاهیم انحرافی به جهان عرضه می کند. و اصل موضوع همین است که حقیقت مجرمانه و حقیقت انحراف در مشی پست مدرن به حالت نسبی ترک خورده تیکه پاره متکثر بومی محلی در می آید و از حالت عامیت و جهان‌شمولی و کلی و مرجعیت گرایی خارج می‌شود بنابراین اشعار پسامدرن تنوع و تکثر است و هیچ حقیقت مطلقی در جهان وجود ندارد اگر به اصطلاح ما یه قاعده را تعریف کنیم به عنوان مثال همان بحث روسپیگری یا به اصطلاح همجنس بازی یا بحث ازدواج سفید پست مدرن ها بر این باورند که این ساختار را خوده انسان درست می‌کند و خود این ساختار برخورد انسان حکومت می‌کند یعنی شما ساختار درست کردی به نام قانون ممنوعیت ازدواج سفید و خود این قانون بر شما هم حکومت می‌کند اگر قانون تصویب می شد با این مبنا و با این تعبیر و تفسیر و شکل مدون که مثلاً ازدواج سفید یا همجنسبازی یا هر نوع جرم دیگر جرم نیست این باز ساختار بر شما حکومت می‌کرد یعنی انسان ساختار ساز و ساختار قاعده برخوده انسان بعدش حکومت می‌کند و انسان تسلیم قاعده‌اش می‌شود (ملاباقری نیری ،۱۴۰۳: ۳۹).

شکل(۱): مدل عقاید جامعه شناختی پست مدرن در زمینه ازدواج سفید (افراز،۱۴۰۱: ۱۱۶).

پیشینه تجربی پژوهش

– احمدوند شاهوردی و همکاران(۱۴۰۰) تحقیقی تحت عنوان واکاوی پدیدارشناسانه هم‌باشی(ازدواج سفید) مورد مطالعه: جوانان شهر تهران انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد ازدواج سفید یکی از شیوه‌های زندگی بدون ثبت رسمی است که در بین جوانان ایرانی مورد پذیرش قرار گرفته است. در پایان، ده تم اصلی و چهار مقوله هسته از متن مصاحبه‌ها استخراج شد. تم‌های اصلی این پژوهش بدین شرح بود: رضایت‌مندی، کمرنگ‌شدن اعتقادات دینی، گشودگی به تجربه، استقلال فردی، جهانی‌شدن، اجتناب‌گری از ازدواج، مقدمه‌ای برای ازدواج، فردگرایی، نقش هم‌سالان و زندگی حداقلی. به نظر می‌رسد که ازدواج سفید رابطه‌ای آزادانه و در عین حال متعهدانه است که همراه با فرایند گذار به سمت مدرنیته، بیش از گذشته به‌عنوان یک سبک زندگیِ جایگزین ازدواج یا پیش از ازدواج در دسترس برخی جوانان شهر تهران قرار گرفته است.

– علیوردی‌نیا و همکاران(۱۴۰۲) تحقیقی تحت عنوان تبیین جامعه‌شناختی نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج سفید: کاربست نظریهٔ یادگیری اجتماعی ایکرز انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد درمجموع حدود یک‌پنجم از کل نمونهٔ تحقیق به لحاظ نگرشی با ازدواج سفید مخالف، حدود نیمی بینابین و حدود یک‌سوم موافق هستند. از منظر نگرشی، تفاوت معناداری میان دانشجویان دختر و پسر وجود ندارد؛ اما از بُعد رفتاری، دانشجویان پسر بیشتر از دانشجویان دختر ازدواج سفید (داشتن رابطهٔ بدون تعهد) را تجربه کرده‌اند. همچنین، طبق نتایج تحلیل رگرسیونی چندگانه، متغیر میزان پیوند افتراقی بر ابعاد شناختی و رفتاری، متغیر میزان تقویت افتراقی بر ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری و متغیر میزان تقلید نیز بر بُعد عاطفی نگرش به ازدواج سفید تأثیر معنادار دارد.

– کیانی و بوستانی(۱۴۰۳) تحقیقی تحت عنوان کندوکاو کیفی پدیده ازدواج سفید(هم‌خانگی) در میان جوانان شهرهای تهران و کرج انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد از خلال کدگذاری داده‌ها، ۱۳ مقوله اصلی استخراج شد: آموزه‌های دینی در محاق و ادراک بحران اقتصادی به‌عنوان شرایط علی، معادله پذیرش و نفی و استیضاح و گذار از باکره‌گی به‌عنوان شرایط زمینه‌ای، شبکه‌های مجازی تسهیل‌گر و واهمه از ازدواج رسمی به‌عنوان شرایط مداخله‌گر، طیف وفاداری؛ از تعهد تا تعلیق تعهد، آزمون سازگاری، انتخاب عقلانی فایده‌گرا و ساده‌سازی زندگی به‌عنوان فرایند، شکل‌گیری رابطه برابرگرایانه، استهلاک مردسالاری و رضایت‌مندی به‌عنوان پیامدهای ازدواج سفید. در آخر، مقوله «ازدواج سفید به‌مثابه گریزگاه انتخابی» به‌عنوان مقوله هسته انتخاب گردید.

– عقلمندی و اسماعیل پو ر(۱۴۰۴) تحقیقی تحت عنوان ازدواج سفید و آثار آن در نظام حقوقی ایران و غرب انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد ازدواج سفید نوعی اباحه‌گری و ترویج زنا در جامعه و ضربه زدن به نظام خانواده است که مورد نکوهش بوده و به استناد آیات قرآن، روایات، اجماع و سیره مسلمین، عقل، اصول عملیه و... ازدواج سفید مردود و باطل است. از نظر قانون مجازات اسلامی کسانی که مرتکب چنین رابطه‌ای شده و این امر ثابت گردد، برای آن حکم زنا و رابطه نامشروع تعیین می گردد. در جامعه اسلامی ایرانی ازدواج سفید باطل و جرم است

جکسون (۲۰۱۱) تحقیقی تحت عنوان ازدواج سفید انجام داد. نتایج این تحقیق نشان داد داشتن باورهای مذهبی و ایده آل های سنتی، اعتقاد به مضر بودن همخانگی، آسیب دیدن شرکا و آبرومند نبودن برای طرفین، عدم تأیید رابطه جنسی

پیش از ازدواج و متعهدانه نداشتن رابطه هایی به جز ازدواج از عواملی بودند که باعث عدم گرایش به ازدواج سفید می باشند.

– هاردینگ و جابکس(۲۰۱۳) تحقیقی تحت عنوان ازدواج سفید و روابط پیش از ازدواج انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد که در سال ۱۹۶۹ بیش از ۷۵ درصد آمریکاییان اعتقاد داشتند که رابطه جنسی پیش از ازدواج، امری زشت و مذموم است. اما تنها چند سال بعد، دیدگاه غالب نسبت به این گونه روابط در آمریکا، تغییرات فاحشی پیدا کرد. به طوری که تنها ۳۳ درصد آمریکاییان در دهه ۱۹۸۰ اعتقاد داشتند که رابطه جنسی پیش از ازدواج ناپسند است و باید از آن پرهیز نمود و این در حالی است که در جامعه امروز آمریکا تقریبا همه جوانان، رابطه جنسی پیش از ازدواج را تجربه می کنند.

– اچ اولسون(۲۰۱۸) تحقیقی تحت عنوان ازدواج سفید انجام داد. نتایج این تحقیق نشان داد افرادی که قبل از ازدواج هم خانه بوده اند نسبت به افرادی که این سابقه را ندارند بیشتر در معرض خطر تعارضات و از هم گسیختگی زناشویی قرار دارند.از برخی جهات زندگی کردن با یکدیگر همانند یک ارتباط کامل در ازدواج است اما با یکدیگر زندگی کردن نه یک ازدواج است و نه یک آمادگی خوب برای ازدواج.

– متیسیاک(۲۰۱۹) در مقاله ای با عنوان آیا واقعا لهستان در برابر گسترش هم خانگی ایمن است، بر این نکته تأکید کرده است که لهستان در برابر گسترش هم خانگی، ایمن نیست و سطح بالایی از این پدیده در میان افراد تحصیلکرده در اروپا وجود دارد.در این پژوهش این نکته مطرح شده است که در سال های اخیر، افراد دارای تحصیلات متوسطه و دانشگاهی، بیشتر متمایل به ورود به این نوع رابطه هستند.

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر کیفی از نوع نظریه داده بنیاد بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه جوانان (مرد و زن) شهر شیراز که درگیر ازدواج سفید بوده و به صورت همخانه زندگی می‌کردند بودند که براساس روش نمونه‌گیری گلوله برفی،۱۹ نفر انتخاب شدند. روش جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته بود و تا رسیدن به غنای لازم و اشباع اطلاعاتی ادامه یافت. پس از انجام ۱۹ مصاحبه اطلاعات جدیدی حاصل نشد و تکرار داده‌های قبلی بودند. جمع‌آوری داده‌ها با روش مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته انجام گرفت. جهت رعایت اصول اخلاقی، ضمن اخذ رضایت شفاهی از افراد جهت شرکت در مطالعه، به مشارکت کنندگان اطمینان داده شد که شرکت در مطالعه و ضبط مصاحبه‌ها به صورت اختیاری است. همچنین، اطلاعات آنها به صورت محرمانه نزد پژوهشگر باقی خواهد ماند و افراد در هر مرحله از پژوهش حق کناره‌گیری از مطالعه را خواهند داشت. در نهایت، داده‌های گردآوری شده در فرایند مصاحبه‌ها بر اساس الگوی استراوس وکوربین[1] (۱۹۹۸) و سه روش‌کدگذاری باز، محوری و انتخابی تحلیل شد؛ بدین صورت که ابتدا عبارات حاصل از مصاحبه‌ها باهم ترکیب شدند و پیاده‌سازی داده‌ها صورت گرفت. در مرحله کدگذاری باز داده‌ها، به هر عبارت یک کد اختصاص داده شد، مفاهیم انتزاع گردید و برای هر کد یک مفهوم از درون عبارت استخراج گردید. پس از حاصل شدن مفهوم اولیه و بازبینی مجدد عبارات و مفاهیم، به صورت رفت و برگشتی، کدها مرتب و سازماندهی

[1]. Strauss & Corbin

گردید. پس‌از آن در مرحله کدگذاری محوری[1]، از طریق برقراری پیوند و ارتباط بین مفاهیمی که دارای سنخیت یکسانی بودند، مفاهیم مشابه ترکیب شد، مولفه‌ها بدست آمد و چندین مرتبه تحلیل و بازبینی شد. در مرحله تنظیم و طبقه‌بندی جداول، کدهای مفاهیم و اجزاء مولفه‌ها به صورت منظم کنار یکدیگر قرار داده شد. در نهایت در مرحله کدگذاری انتخابی[2]، با قراردادن مولفه‌های مرتبط در کنارهم، مقولات بدست آمد. هرکدام از مقولات بر اساس مفهوم آن به صورت عوامل علی، زمینه‌ساز، مداخله‌گر، راهبردها، پیامدها و در نهایت پدیده مرکزی قرار گرفتند. برای ارزش‌یابی پژوهش حاضر از برخی معیارهای اعتباریابی نظریه داده بنیاد از جمله اعتبارپذیری[3]، اطمینان‌پذیری[4]، تأییدپذیری[5] و انتقال‌پذیری[6] استفاده شد. در خصوص فرایند اعتبارپذیری فرایند جمع‌آوری داده‌ها، از نظرات اصلاحی چند نفر از اساتید گروه جامعه شناسی و روانشناسی استفاده شد و کدهای مستخرج از مصاحبه‌ها با آنان درمیان گذاشته شد و از نظرات آنها در روند پژوهش استفاده شد. به منظور تأییدپذیری پژوهشگر سعی کرد تاحد امکان پیش فرض‌های خود را در جریان تحلیل و گردآوری داده‌ها دخالت ندهد و با ثبت کلیه مراحل و فرایند پژوهش و حفظ مستندات در همه مراحل، به قابلیت تأیید پژوهش کمک کرد. به منظور تأیید اطمینان‌پذیری از نظرات همکاران متخصص در حوزه این پژوهش برای بررسی دقت کدگذاری‌ها، فرایند کار و نتیجه کدگذاری‌ها استفاده شد. برای بررسی قابلیت انتقال‌پذیری تعداد و ویژگی مشارکت‌کنندگان پژوهش، طول جلسات جمع‌آوری اطلاعات و مدت زمان کلی که صرف جمع‌آوری اطلاعات شد، مشخص شد.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد مورد مطالعه در پژوهش در جدول زیر ارائه شده است.

جدول (۱): مشخصات مشارکت کنندگان در مصاحبه

ردیف	نام	جنسیت	سن	درآمد به تومان در ماه	تحصیلات	محل سکونت	وضعیت تاهل قبل ازدواج سفید
۱		مرد	۴۰	۱۲ میلیون	دکتری	شیراز	مجرد
۲		زن	۳۵	۸ تا ۱۰ میلیون	لیسانس	شیراز	متاهل(مطلقه)
۳		زن	۳۶	فاقد درآمد	دیپلم	شیراز	متاهل(مطلقه)
۴		زن	۳۴	۶ میلیون	دیپلم	شیراز	متاهل(مطلقه)
۵		زن	۳۶	فاقد درآمد	دیپلم	شیراز	متاهل(مطلقه)
۶		زن	۳۳	۵ میلیون	لیسانس	شیراز	متاهل(مطلقه)
۷		زن	۳۴	۶ تا ۷ میلیون	لیسانس	شیراز	مجرد
۸		زن	۲۸	فاقد درآمد	دانشجوی کارشناسی	شیراز	مجرد

[1]. Axial coding
[2]. Selective coding
[3]. Credibility
[4]. Dependability
[5]. Conformability
[6]. Transformability

۹		مرد	۳۸	۵۰ میلیون	لیسانس	شیراز	مجرد
۱۰		زن	۲۷	فاقد درآمد	دانشجوی کارشناسی	شیراز	مجرد
۱۱		زن	۳۱	۱ میلیون	دیپلم	شیراز	مجرد
۱۲		زن	۳۵	فاقد درآمد	دیپلم	شیراز	متاهل(مطلقه)
۱۳		زن	۳۳	۳ تا ۴ میلیون	لیسانس	شیراز	مجرد
۱۴		زن	۳۷	۲ تا ۳ میلیون	لیسانس	شیراز	مجرد
۱۵		مرد	۴۶	۱۵ تا ۲۰ میلیون	فوق لیسانس	شیراز	مجرد
۱۶		زن	۳۲	فاقد درآمد	لیسانس	شیراز	مجرد
۱۷		مرد	۳۸	۱۲ میلیون	دانشجوی ارشد	شیراز	مجرد
۱۸		خانم	۳۶	فاقد درآمد	فوق دیپلم	شیراز	متاهل(مطلقه)
۱۹		خانم	۳۶	۴ میلیون	دیپلم	شیراز	متاهل(مطلقه)

با بررسی مصاحبه‌ها با روش کدگذاری باز، مقوله‌ها کشف و نام‌گذاری شدند. با ارتباط دادن این مقوله‌ها با یکدیگر در مرحله کدگذاری محوری مقولات در اجزاء مدل نظریه داده بنیاد جایگزاری شدند و شرایط علی، زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها را تشکیل دادند که مؤلفه‌های بدست آمده این مدل در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول(۲): مؤلفه‌های مدل نظریه زمینه‌ای

مقوله هسته ای	مقوله های محوری مطرح شده	مقوله های فرعی (خرده مقوله)	مفاهیم
همخانگی، آزادی جنسی و بی میلی به ازدواج دائمی	**عوامل اقتصادی**	**عدم اشتغال**	بیکاری
			ناتوانی مالی
			تعهد مالی کمتر در رابطه
		فقر اقتصادی	بالا بودن هزینه های زندگی
			عدم توانایی در تامین معیشت
			مشکلات اقتصادی خانواده ها
		اوضاع وخیم اقتصادی جامعه	خرج مشترک در ازدواج سفید
			صرفه جویی در هزینه ها
			عدم برگزاری مراسمات ازدواج
			هزینه های سرسام آور ازدواج دائمی
		پایان باز رابطه در ازدواج سفید	جهانبینی فردی
			استقلال عاطفی و مالی زنان
			رویارویی با تجربیات همخانگی موفق

	عوامل مداخله گر		آسان تر بودن این ازدواج نسبت به ازدواج های رسمی
			عدم آمادگی برای ازدواج و نگرانی از پیامدهای آن
		طرد فرزندان	کم توجهی، بی دقتی، بی توجهی و عدم نظارت خانواده بر روابط با فرزندان شان
			کمبود عاطفه نسبت به فرزندان و پذیرش در کانون خانواده
			طرد و بی احترامی به فرزندان بعد از طلاق توسط خانواده پدری
			واگذاری فرزندان به حال خود
			تنهایی فرزندان درغربت
			اختلافات درون خانواده، مشاجرات شدید جلوی فرزندان
		بی اعتمادی	بدبینی و بی اعتمادی
			عدم مسئولیت پذیری
			پنهان کاری و دروغ
			شکست در ازدواج دائمی
			اعتیاد
	عوامل زمینه ای	**ضعف شدید نظارت اجتماعی**	سهولت در تهیه مسکن در کلان شهرها
			عدم تجسس همسایگان در زندگی شخصی
			بالا رفتن سن تجرد در زنان
			افزایش تعداد دختران مجرد و زنان مطلقه
			آزمودن سازگاری و ازدواج آزمایشی
			خشونت در خانواده و بی توجهی به پیامد های آن
	عوامل روحی و عاطفی(عوامل روان شناختی)	**کیفیت تعاملات و روابط زوجین**	نیازهای عاطفی وکمبودهای روحی و روانی
			روابط متزلزل زن و شوهر
			روابط آسیب پذیر فرد با خانواده(استرس شدید)
		جاذبه محبت های فراخانواده	عدم توجه کافی به فرزندان
			مسائل عاطفی و جنسی(رفع نیاز های جنسی)
			کمرنگ شدن ارزش های اخلاقی و عاطفی در خانواده
	عوامل اجتماعی	**کم رنگ شدن ارزش‌ها سنتی ازدواج**	نگرانی از پیامدهای طلاق
			روابط قبل از ازدواج برای آشنایی بیشتر
			کمرنگ شدن نقش نظارتی و حمایتی خانواده
			دوستیابی (روابط مبتنی بر دوستی پسر و دختر)
			پدیده ی نشناختگی در شهرهای بزرگ
			راحت شدن روابط دختر و پسر در کلان شهرها (شهر های مدرن)

		مدرنیته	بی رغبتی جوانان و نبود انگیزه به ازدواج دائمی
			استحاله ارزش ها
			بالا رفتن سطح توقعات جوانان
			الگوبرداری از فرهنگ غربی
			تغییر فرهنگ و نگاه نسل جوان به زندگی

با استفاده از کدگذاری انتخابی، ارتباط میان مقوله‌ها شناسایی شده و الگوی مفهومی به صورت یکپارچه ارائه شده است.

الف: عوامل اقتصادی

در بین مقوله های محوری مطرح شده عوامل اقتصادی از جمله مهمترین عللی می باشد که در زمینه گرایش جوانان به هر نوع ازدواج یا سبک زندگی تاثیر فراوان دارد و به عنوان یک مولفه محوری بسیار مهم در شکل گیری ازدواج سفید یا هم خانگی موثر می باشد بر اساس یافته های پژوهش سه مولفه بسیار مهم وضعیت شغلی، فقر اقتصادی و اوضاع وخیم اقتصادی جامعه یا نظام سیاسی کشور زمینه ساز شکل گیری این نوع رابطه همزیستی می باشد خانمی اقرار می کند که من توانایی تامین حداقل معیشت زندگی خود را ندارم ، دیگری معتقد است من دوست دارم در یک زندگی با دوام و رسمی و قانونی باشم اما شرایط اقتصادی اجازه نمی دهد همچنان که در جدول فوق مشاهد می شود بیکاری ، فقر اقتصادی و تعهد مالی کمتر در رابطه ازدواج سفید از جمله عوامل ریز مجموعه عدم اشتغال فرد و شاخصی برای نزدیک تر شدن جوانان به این سبک زندگی است.

نظریه مبادله اجتماعی یکی از مهمترین نظریه‌های جامعه شناسی در توضیح عوامل ازدواج و طلاق در جامعه است. در این نظریه برای توضیح چگونگی ارزیابی زوجین از هزینه ها و پاداش های ادامه زندگی مشترک یا طلاق استفاده شده است به طوری که پیامدهای آگاهانه و غیرآگاهانه محاسبه هزینه و منافع زندگی مشترک، تعیین کننده تصمیم افراد برای ازدواج یا طلاق است. اگر جاذبه های درون زندگی مشترک نسبت به جذابیت های خارج آن برای یک فرد قویتر باشد، احتمالاً تمایل به حفظ زندگی مشترک خواهد داشت. علاوه بر این حتی با وجود گزینه های جایگزین جذاب، اگر موانع طلاق نیز زیاد باشد احتمالاً طلاق رخ نخواهد داد. در حوزه مفاهیم مرتبط بالا بودن هزینه های زندگی، عدم توانایی در تامین معیشت مشکلات اقتصادی خانواده‌ها

خرج مشترک در ازدواج سفید صرفه جویی در هزینه ها عدم برگزاری مراسمات ازدواج هزینه های سرسام آور ازدواج دائمی همه این موارد در شکل گیری ازدواج سفید تاثیر فراوان دارد. پارسونز در قالب نظریهٔ کارکردگرایی در مورد فرایند هسته ای شدن خانواده به بیان اهمیت شغل می‌پردازد و بر اساس متغیرهای الگویی خویش آن را ناشی از ماهیت نظام تقسیم کار در جوامع صنعتی جدید میداند .به نظر وی، یکی از آثار پیچیدگی نظام این است که از شغل یک رکن اصلی پایگاه اجتماعی می سازد. از طرف دیگر، پایگاه شغلی یک فرد عموماً حاصل یک فرایند طولانی سرمایه گذاری و آموزش می باشد .به این ترتیب، جوانان غالباً زمانی ازدواج می‌کنند که یقین داشته باشند طبق آداب و رسوم طبقهٔ اجتماعی خود از عهدهٔ تأمین معاش خانواده برمی‌آیند.

ب) عوامل مداخله گر

عواملی هستند که محقق برای استنتاج از نحوه تأثیر متغیر مستقل بر متغیر تابع مورد نظر قرار می دهد این نوع متغیرها را متغیرهای نهفته نیز می‌گویند؛ زیرا قابل مشاهده نیستند و اثر آن را فقط می‌توان در رفتار افراد استنباط کرد.در بین عوامل مداخله گر در بحث ازدواج سفید سه خرده مقوله مورد بررسی هست که به ترتیب شامل :

(پایان باز رابطه در ازدواج سفید)در مصاحبه های انجام شده درصد بالایی از مردان و زنان اقرار داشتند که پایان این رابطه باز هست و در صورت نیاز طرفین به راحتی از رابطه خروج می‌کنند که این مساله خودش متاثر از عوامل مختلفی است زنی معتقد بود که من به محض اینکه متوجه شدم در این رابطه دارم آسیب می بینم فورا خروج کردم مردی اظهار کرد که پایان باز رابطه از محاسن مفید این ازدواج است خانم ۳۶ ساله ای مهمترین مزیت ازدواج سفید را در باز بودن پایان رابطه اقرار کرده است بهر حال در بین این موارد برخی از زنان مورد مطالعه اقرار کرده اند که آنها از خانه بعداز طلاق طرد شده اند به نحوی که آنان را در طلاق شان مقصر دانسته اند که عرضه و لیاقت زندگی کردن نداری و ما هم توان نگهداری از شما نداریم پس نتیجتا راهی جز وارد شدن به مسیری دیگر همچون ازدواج سفید یا فحشا و روسپیگری وجود ندارد. هر فردی عقیده خاصی برای تصمیمات زندگی خود دارد یعنی جهانبینی فردی برای خودش تشکیل می دهد مثلا آقایی بر این عقیده است که من این سبک زندگی رو دوست دارم این عقیده من هست من معتقدم هر فردی هر جوری که دوس داره باید زندگی کنه ما نباید تحت فشار روانی قرار بگیریم من قانون را قبول دارم اما قانون نباید منو از افکارم منحرف کنه به نظر من هر فردی باید قبل از ازدواج دایم وارد این سبک زندگی بشه تا بتونه اینده خودش را بهتر رقم بزنه در زمینه استقلال عاطفی و مالی زنان باید گفت استقلال مالی زنان زمینه ساز پیشرفت آنان و حضور پررنگ تر در جامعه و به تبع آن اعتماد به نفس بالا در آنان می شود. دیگر به مانند گذشته زنان زیر علم مرد سالاری نرفته و بی چون و چرا قوانین سخت و آمرانه مردان را نمی پذیرد. حال این مرد می تواند پدر یا برادر و یا همسر زن باشد. زمانی که زنان از نظر مالی وابسته به خانواده نباشند راحت تر می توانند دربرابر ازدواج های سنتی و اجباری مقاومت کنند زیرا در صورت رانده شدن از طرف خانواده می توانند گلیم خود را از آب بیرون بکشند و مستقل زندگی کنند. چه بسیار دخترانی که به دلیل عدم استقلال مالی تن به ازدواج های اجباری داده اند. خانمی در مقطع ارشد حقوق اقرار کرده که از پیامد های ازدواج دائمی به شدت می ترسم از سقط جنین، تا اختلال در روابط جنسی مرد، بی اعتمادی عدم مسئولیت پذیری اکثر مردان امروزی ، اعتیاد پنهان اعتیاد برخی مردن به تنوع طلبی در روابط جنسی و .... پس با این شرایط ازدواج سفید را با همه سختی هاش می پذیرم من معتقدم که ازدواج دائمی اگر از روی عقلانیت انجام شود خیلی بهتر از ازدواج سفید می باشد.

-**(طرد فرزندان)** از محیط خانواده زمینه فرار دختران را بیش از هر چیزی فراهم می کند خانمی اقرار کرده بود که من بخاطر اینکه ازدواج اجباری خانواده ام را قبول نکردم و فرد انتخابی آنها را رد کردم مجبور به فرار از خانه شدم و اکنون در ازدواجی به سر می‌برم که به نظر خودم صد شرف بهتر از آن مردی است که ۱۸ سال از خودم بزرگتر بود من از خانواده ام فراری شدم اکنون در این رابطه قرار دارم. یقینا فرار از خانه تاثیر سوئی بر زندگی فردی دارد.کم توجهی، بی دقتی، بی‌توجهی و عدم نظارت خانواده بر روابط با فرزندان شان نیز از موارد خیلی مهم است که در بعضی از مصاحبه ها بر آن تاکید شده است.

کمبود عاطفه نسبت به فرزندان و پذیرش در کانون خانواده متاسفانه بی‌مهری در محیط خانواده از طرف والدین نقش موثر در گرایش جوانان به فرار و وارد شدن به سبک های مختلف همزیستی شده است خانمی اقرار کرده است که پدرم نظامی بود و محیط خانواده را همچون یک پادگان نظامی تبدیل کرده بود با بداخلاقی، بی‌مهری، بی توجهی و غیره که زمینه ازدواج دائمی را برایم مطابق میل خودش فراهم کرد و در نهایت به طلاق و اکنون به ازدواج سفید که هیچ پشتوانه‌ای در آن وجود ندارد تبدیل شده است.طرد و بی احترامی به فرزندان بعد از طلاق توسط خانواده پدری از موارد خیلی مهم برای زنان مطلقه است که بعضی زنان احساس سربار بودن برای خانواه پدریشان بعداز طلاق دارند و برخی با طرد شدن از خانواده فرار می کنند خانمی اقرار کرده بود که پدر و مادرم بعد از طلاق در قید حیاط نبودند اینقدر در خانواده برادر و خواهرم غرغر می شنیدم که روانی شدم هر روز زن برادرم بچه هاشو بسیج میکرد به نحوی پا رو اعصابم بذارن یا به نحوی در اخرین روزهایی که در کنارشان بودم کتکم زدند برادرم چیزی تو دستش نبود بالاخره بی هدف از خونه زدم بیرون هنوز کسی نپرسیده من کجا هستم اما در این رابطه ای که قرار دارم تا حدودی رضایت دارم و از محیط خانوده صد بابر برایم بهتره...

واگذاری فرزندان به حال خود خصوصا دختران در این نوع خانواده‌ها اسیب زیادی می‌بینند و از طرفی تنهایی فرزتدان درغربت و بی توجهی به آنان از جمله عوامل گرایش به ازدواج سفید است اختلافات درون خانواده، مشاجرات شدید جلوی فرزندان تاثیر شگرفی بر سیکل رفتاری فرزندان دارد و می تواند زمینه ای خروج فرزند را از خانواده و وارد شده به سبک دیگری از همزیستی را فراهم کند.

(بی اعتمادی) شاخص بسیار مهمی در در بین عوامل مداخله گر است خانم مجرد دانشجو اقرار کرده است که من نمی توانم به مردان (جوانان امروزی اعتماد کنم) اینقدر بی اعتمادی و دو رویی دیدم که از همه آدمایی که ادعای مردانگی می کنند تنفر دارم من به شدت بی اعتمادم و نمی توانم وارد یک زندگی دائمی بشوم هر لحظه احساس می کنم دارم گول می خورم و کلاه سرم میزارن در رابطه ای که الان قرار دارم تا حدودی راضی هستم ولی بازم بی اعتمادم چون کارهایی رو مبینم که خلاف انسانیت هست ولی در پنهانی و خفا انجام میشه ... به طور کلی در بین مصاحبه شونده ها موارد از این دست زیاد هستند

نظریه استرنبرگ(۲۰۰۶) رابرت استرنبرگ دانشمندی بود که برای اولین بار سه عنصر مهم را برای عشق عنوان کرده و آن را مثلث عشق نام نهاد ؛ مثلث عشق سه وجه دارد که شامل تعهد ، اعتماد و شهوت می‌باشد. در کنار هم قرار گرفتن هر کدام از این سه وجه انواع مختلف عشق را به وجود می آورد مثلا عشق رمانتیک شامل اعتماد و شهوت است . استرنبرگ عشقی را کامل می‌داند که دارای هر۳ بعد باشد و گرنه انواع دیگری از احساسات وجود دارند که دو یا تنها یک بعد پررنگ عشق را دارند

ج-عوامل زمینه ای

ضعف شدید نظارت اجتماعی توسط جامعه می تواند به عنوان زیر ساخت اصلی عوامل زمینه ای بر افزایش ازدواج سفید موثر باشد زندگی در کلانشهرها راحتی و آزادی به دنبال دارد که سبب جذب جوانان از شهرهای کوچک به این شهرها می شود. گمنامی و عدم نظارت اجتماعی مسیر را برای گسترش این نوع روابط هموار تر می کند. کسی از ما برای قرارداد خونه عقدنامه نخواست. پاشدیم رفتیم بنگاه چندتا خونه نشون دادن قولنامه کردیم تموم شد. مشکلی برای

اجاره کردن خونه نداشتیم همسایه ها هم کاری به کار ما ندارن. همونطوری که ما کاری به کسی نداریم که کی هستن چیکار می کنن. هرکی سرش گرم زندگی خودش)

عدم تجسس همسایگان در زندگی شخصی و سهولت تهیه مسکن در کلان شهرها تو شهرستان بخوای خونه اجاره کنی صاحبخونه تا جد و آبادتو نشناسه که خونه نمیده. همسایه‌ها هم آمار رفت و آمداتو دارن. سرشون تو زندگی آدمه. اینجا ما سه ساله داریم تو این خونه زندگی می‌کنیم خدا رو شکر کسی کار به کارمون نداره.

بالا رفتن سن تجرد در زنان دیگه کی ازدواج می کنه اونم تو این شرایط اقتصادی.الانم که دیگه مثل قدیم نیست دست و بال آدم بسته باشه. رابطه ها خیلی راحت تر شده. وقتی بدون ازدواجم میشه همه نیازای آدم برطرف بشه چرا خومونو درگیر ازدواج و مسئولیت کنیم. افزایش تعداد دختران مجرد و زنان مطلقه دیگه کی ازدواج می کنه اونم تو این شرایط اقتصادی.الانم که دیگه مثل قدیم نیست دست و بال آدم بسته باشه. رابطه‌ها خیلی راحت‌تر شده. وقتی بدون ازدواجم می‌شه همه نیازای آدم برطرف بشه چرا خومونو درگیر ازدواج و مسئولیت کنیم. آزمودن سازگاری و ازدواج آزمایشی به نظر من روش خوبی هست برای اینکه بتونیم طرف مقابل رو تست آزمایش کنیم که تو زندگی باهات چند مرده حلاجه کلا روابط دوستی هم یه نوع محیط آزمایشی هست جوانان می تونن کیس مورد علاقه خودشون رو پیدا کنن.

د- عوامل روحی و عاطفی(عوامل روان شناختی)

(کیفیت تعاملات و روابط زوجین) کیفیت تعاملات و روابط زوجین از مولفه های مهم در افزایش ازدواج سفید خصوصا در جوامع کنونی است روابط نابهنجار و گاهی غیر انسانی زوجین با یکدیگر سبب دلسردی و انزجار افراد از ازدواج شده و بدبینی نسبت بازدواج را در جامعه گسترش می دهد.افرادی هم که سابقه ازدواج های ناموفق و خشونت را داشته اند تمایلی به ازدواج مجدد نخواهند داشت. در این روابط طرفین به مانند ازدواج رسمی نیازهای عاطفی، روحی و جنسی یکدیگر را برآورده می کنند. آنها معتقدند که این گونه روابط با ازدواج به شکل رسمی تفاوتی ندارد و تنها تفاوت آنها ثبت نشدن و نانوشته بودن آن است. بسیاری از این افراد از این روابط رضایت داشته و ارضای نیازهای یکدیگر را حق مسلم طرفین می دانند خانم مطلقه ای اقرار می‌کرد نیازهای عاطفی وکمبودهای روحی و روانی : آدم نبود که هر روز بهونه می گرفت و بخاطر کوچکترین رفتار کتکم می زد اینقد میزد که از حال میرفتم خانواده اش بهم فحش می‌دادن رو اعصابم بودن. متنفرم کرد از هرچی مرد و زندگی بچه و ازدواجه مگه دیوونم دوباره خودمو تو چاه بندازم)خشونت همسر(عاطفه ای تو زندگی ما وجود نداشت. نمیدونستم به اصرار خانوادش اومده خواستگاری بعد چندسال دیگه نتونستم سردی و بی محبتیش رو تحمل کنم جدا شدم اما الان با اینکه ازدواجم رسمی نیست تمام اون نامهربونی ها داره برام جبران میشه)

روابط متزلزل زن و شوهر خانمی اقرار کرده تمام شبانه روز برای کتک خوردن شرطی شده بودم ارزوی یک لبخند رو ازش داشتم چقد دلم می خواست یکبار دستمو بگیره و ببره بیرون تا همه هم منو ببینن هر روز زیر کمربند له می شدم به شدت نیاز جنسی داشت من قیافه زیبایی داشتم و هر روز معمولا ارتباط جنسی با من داشت بدون اینکه احساس کنه منم نیاز دارم فقط خودش به اوج می رسید و میرفت تنفر داشتم از هر چی مرده احساس می کردم همه زنانی که تو شهر دستشون تو دست شوهرشون هست دروغ میگن همه هر روز کتک می‌خوردن اخه مادرمم بیشتر مواقع سخت کتک می‌خورد. ازش توافقی جدا شدم الان تو رابطه ای هستم که احساس می‌کنم تو اوجم در نهایت خوشبختی.

۵-عوامل اجتماعی

کم رنگ شدن ارزش ها سنتی ازدواج در شهر ها از جمله مولفه های اثر گذار بر ازدواج سفید است چرا در شهر های بزرگ یا کلان شهر ها امروزه ازدواج سفید زیاد هست اما در شهر های کوچک کمتر می باشد دلیل این کار این است که ارزش های سنتی در شهر های بزرگ زود تر مورد استحاله قرار می گیرند نگرانی از پیامدهای طلاق خانمی اقرار کرده است که من خیلی نکرانم از این که بعد از طلاق شرایط ازدواج دائمی برای من فراهم نمی گردد و این که ارزش های سنتی ازدواج تخریب شده اند ناراحتم و می بینم که طلاق پیامد های فراوانی برای جامعه دارد و من به عنوان یک زن مطلقه تحت فشار روانی هستم دوستیابی (روابط مبتنی بر دوستی پسر و دختر) تقریبا می توان گفت از مجموع کل مصاحبه ها ۱۰۰ درصد آنها اقرار کرده‌اند که قبل از همخانگی در رابطه دوستی با فردی بوده اند که اکنون در ارتباط ازدواج سفید با وی هستند راحت شدن روابط دوستی و نهادینه شدن آن در جامعه به عنوان یکی از مهمترین عوامل ایجاد کننده شرایط ازدواج سفید به حساب می آید.

پدیده‌ی نشناختگی در شهرهای بزرگ خانمی معتقد بود که من در شهر با کیس خودم به راحتی بیرون میروم و به منزل برمی گردم و در عین حال کسی مرا بازخواست نمی کند که من کی هستم و هویت من در محیط شهری کاملا ناشناخته است و از طرفی ما در آپارتمانی که زندگی می کنیم با کسی ارتباط چندانی نداریم و فقط هر کسی بپرسد می گوییم زن شوهر واقعی هستیم این یکی از مزیت های ازدواج سفید هست که در کلان شهرها نشناخته مانده ایم.

بی رغبتی جوانان و نبود انگیزه به ازدواج دائمی به دلایل مختلف جوانان امروزی رغبتی به ازدواج دائمی ندارند یکی از مصاحبه شمونده های مرد اقرار کرد که وقتی سرنوشت افراد مطلقه را جوان امروزی می بینه معمولا با خودش حساب می کنه که من چرا به چنین سرونشتی دچار شوم اخه انسان یک حسابگر اجتماعی هست به راحتی حساب و کتاب می کنه و می بینه که در چنین رابطه ای که مبتنی بر ازدواج دائمی باشه ممکنه هر آینه به زندان افکنده بشه یا همه اموال حقوق و مزایاش ازش بابت مهریه گرفته بشه به همین خاطر ازدواج سفید را بهترین راه برای انتخاب سبک زندگی خودش تشخیص میده بهمین خاطر جوانان امروزی چندان رغبت و میلی به ازدواج دائمی نشان نمی دهند مشکلاتی که ازدواج رسمی دارد نیروی دافعه جوانان و سوگیری آنان به سمت نیروی جاذبه ازدواج غیر رسمی خواهد بود که این جذابیت ها می تواند راحتی و پایین بودن دردسرهای آن و یا دسترسی آسان و ارزان برای رفع تمامی نیازهای آنان باشد.

شکل(۲) نشان دهنده الگوی استخراج شده پژوهش با استفاده از روش داده بنیاد است.

شکل (۲): مدل پارادایمی واکاوی علل، زمینه‌ها و پیامدهای گرایش به ازدواج سفید با رویکرد جامعه‌شناختی

نتیجه گیری

در جامعه ما که بحران اقتصادی همچون یک جنگ تمام عیار است و فشار اقتصادی بر دوش مردم به شدت هر چه تمام تر سنگینی می کند شهروندان در سن ازدواج چگونه باید زیست کنند آیا راهی بهتر و مسیری هموارتر از ازواج سفید هم وجود دارد در شرایطی که اوضاع اقتصادی ما اینگونه است بهترین راه ازدواج سفید است نه بدترین راهه یعنی فرد تشخیص گر و انتخابگر بوده که این راه را انتخاب کرده و این رفتار یک رفتار انحرافی نیست بر اساس مقتضیات اقتصادی فرد دست به انتخابی میزند که به صلاح خودش باشد. در ازدواج سفید افراد در زیر یک سقف و برای مدت

نامعلوم با همدیگر زندگی می کنند و هردو فاقد هرگونه تعهدی به همدیگر هستند و برخلاف کشورهای غربی این ازدواج در جایی ثبت نمی شود و به دلیل همین ثبت نشدن این نوع ازدواج ها و سفید بودن شناسنامه ها آمار رسمی در این رابطه در ایران در دست نداریم. ازدواج سفید در کشور های غربی واژه غریب و ناآشنایی نیست و سال‌هاست که این ازدواج در این کشورها رواج دارد.اما ازدواج سفیدی که در ایران به تقلید از کشورهای اروپایی شکل گرفته است متفاوت از آن و بی کیفیت تر از آن می‌باشد درصد بسیار بالایی از این نوع از ازدواج در ایران بدون اطلاع خانواده و دوستان و به صورت پنهانی صورت می گیرد اما در کشورهای غربی زن و مرد پس از ایجاد این پیوند و رابطه آدرس مشترک خود را به پلیس محلی اعلام می کنند، تا در صورت ایجاد مشکل واختلاف بین آنها ، ایجاد درگیری و یا فرزند دار شدنشان و مواردی از این گونه رفع اختلاف شود. در حالی که در ازدواج سفید تقلیدی در ایران این گونه نیست و مردان زیر بار هیچ گونه تعهدی نمی‌شوند و علاوه بر عدم تعهد مالی در صورت بچه دار شدن هم تمایل به سقط جنین دارند و حاضر به نگهداری فرزندان ماحصل این رابطه نیستند.برتری ازدواج سفید در کشورهای غربی به ازدواج سفید در ایران اطلاع و حمایت پلیس و ثبت شدن آن در اداره پلیس است. این نوع ازدواج در غرب غیرقانونی نیست و مورد حمایت قرار می گیرد.

ازدواج نوعی از رابطه بین زن و مرد می باشد که طی مراسمی قانونی بنیان یک خانواده را پایه ریزی می کنند.این تعریف شاید تا چند دهه ی گذشته درجهان و در یکی دو دهه گذشته در ایران تنها تعریفی بود که از ازدواج وجود داشت، امروزه با توجه به گذار جوامع از سنت به مدرنیته با اشکال جدیدی از هم زیستی روبه رو می شویم که تعاریف جدیدی از ازدواج را مطرح می کنند.ازدواج سفید الگوی جدیدی از این نوع است که با عناوینی چون ازدواج سیاه، هم باشی، هم خانگی، هم بالینی و... در جوامع امروزی ظهور پیدا کرده است.گونه ای از روابط میان زن و مرد که در آن زوجین در قالب زن و شوهر با یکدیگر و در زیر سقف مشترک زندگی می کنند بدون آنکه این رابطه ثبت شده باشد و جنبه قانونی داشته باشد.

این نوع ازدواج در غرب غیرقانونی نیست و مورد حمایت قرار می گیرد.که همین عدم اطلاع و به تبع آن عدم حمایت از این نوع ازدواج از طرف خانواده و جامعه در کشور ما خود زمینه مشکلات بسیاری در این نوع ازدواج ها می‌باشد که ناپایداری و عدم امنیت را نیز در پی دارد. افزایش رو به رشد این گونه ازدواج ها که حاکی از گرایش جوانان به این نوع از ازدواج که عاری ازتعهد و مسئولیت پذیری می باشد و عدم توجه نهادهای دولتی و خصوصی به این پدیده نوظهور و تلاش برای کتمان این موضوع و عدم انجام تحقیقات وافی و کافی در این زمینه، انجام این تحقیق را ضروری می‌سازد ازدواج سفید در شهر شیراز علی رغم میل والدین و هنجارهای بازدارنده‌ی سنتی به عنوان بخشی از فرهنگ انضمامی مدرن به یکی از پروبلماتیک ترین مفاهیم و پدیده‌های جامعه مدرن تبدیل شده است.این سبک از روابط صمیمانه و عاطفی سبب تغییرات هنجاری و اجتماعی شده است که می‌تواند پیامدهای درازمدت برای خانواده، روابط بین نسلی و میزان باروری داشته باشد.اما از ابتدا در جامعه به دلیل ماهیت ضد ارزشی و حساسیت برانگیز آن علاوه بر اینکه موجودیت آن از متن به حاشیه سوق داده شده است، از ظهور و بروز عینی در محافل به دور مانده است.بنابراین نیاز به مطالعه و تحقیق با هدف شناخت زمینه ها، پیامدهاو استراتژی های مواجهه با آن نیز در از دستور کار جامعه شناسی خارج شده است. بر اساس آنچه ذکر شد، پژوهش حاضر تلاش می کند تا به تجربه زیسته کنشگران این حوزه بپردازد و به

واکاوی این مسئله دست یابد که معنادهی کنشگران از پدیده با هم بودگی چیست و چه زمینه هایی دار .در تحقیق حاضر از نظریه‌های مطرح شده در زیر استفاده شده است. گیدنز معتقد است برای ورود به مباحث گوناگون سیاسی و اجتماعی در ساختار خانواده ها آنچه اهمیت دارد در حقیقت فهم و درک یکپارچگی جهانی است.او بیان می داردکه توسعه اقتصاد، تجارت اطلاعات و به ویژه گسترش ارتباطات ،جامعه جهانی را تغییر داده و زندگی خصوصی را نیز دستخوش تحولات تازه نموده است. بنابراین ،زندگی ،شخصیت ،هویت ،هیجان و روابطمان با مردم دیگر همه با روند یکپارچگی تغییر شکل می دهند و حالت مجدد می گیرند ؛ چون یکپارچگی جهانی فرهنگ محلی و محتوای محلی زندگی را مورد تهاجم قرار می دهد و ما را مجبور می کند تا به صورتی بازتر ،انعطاف پذیر تر و فردی تر زندگی کنیم .تاثیرات فردی شدن به موازات جهان گرایی است. گیدنز در کتاب جهان رها شده به پیامدهای گوناگون جهانی شدن که از جملۀ آن ها می توان به گسترش فردگرایی در عرصۀ های گوناگون از جمله خانواده اشاره کرد پرداخته است .او اینطور بیان می کند که فردی شدن در حقیقت قطب شخصی جهان گرایی است و قطب دیگر آن جهانی شدن نهادهای بزرگ است. فردی شدن به معنای خود پرستی یا دستِ کم خصوصی شدن نیست ،بلکه به معنای نیرویی است که زندگی را به سوی آینده ای باز سوق می دهد.در این حالت تاثیر آداب و سنن به صورت روز افزونی در زندگی ما رو به زوال می رود و شما با آینده ای باز روبه رو هستید. رو به رو شدن با آینده ای باز به معنای ایجاد هویت شخصی است نه این که صرفاً هویت شخصی ناشی از یک زمینه فرهنگی یا شکل سنتی تاریخی باشد، این روند یک روند آزاد سازی است که پیامدهای رهایی زیادی را در بر دارد ،امّا در عین حال وحشتناک هم هست .او به وضعیت زنان در دنیای مدرن اشاره می کند و می گوید : زنان به این تناقض کشیده می شوند و این روند معمای نیرومندی است ،چون این تغییرات، زندگی زنان را به طور ریشه ای تحت تاثیر قرار می دهد. زن بودن قبلاً به معنای اهل زندگی بودن، بچه دار شدن و به طور کلی مطیع مرد بودن در دنیای مرد سالار بود.هنوز بسیاری از این معانی وجود دارد اما در عین حال وضع به طور ریشه ای تغییر کرده است و زنها در کشورهای غربی نسبت به یک نسل پیش آزادترند.

پیشنهادات و راهکارهای زیر ارائه می شود:

- بالارفتن سن ازدواج و تجرد یکی از علل ورود به این نوع روابط می باشد در این رابطه پیشنهاد می شود که دولت و مسئولین در سطح کلان و خانواده در سطح خرد زمینه ازدواج آسان را برای جوانان فراهم نموده و موانع بر سر راه ازدواج را از میان بردارند.

- بی توجهی والدین و رها کردن فرزندانشان که سبب دور شدن عاطفی فرزندان از آنان شده و موجب تصمیم‌گیری های هیجانی از طرف آنها شده. والدین باید بتوانند روابط خود را با فرزندانشان مدیریت کنند و روابط دوستانه ای با آنها برقرار کنند تا بتوانند درجریان تصمیمات و انتخاب های آنها قرار بگیرند.

- کمبودها و نیازهای عاطفی که فرزندان در رابطه با والدین خود احساس می کنند و یا همسران در روابط خود احساس می کنند. تمرکز روی این موضوع وگفت و گو در این رابطه و استفاده از نظرات مشاورهای متخصص در این زمینه می تواند گره گشا باشد.

– رابطه میان افراد یک خانواده به گونه ای صمیمانه باشد که افراد بتوانند تعامل و گفت و گو داشته باشند و شخص مسائل و نیازهای خود را آزادانه بیان کند و از تجربیات خانواده و نظرات آنها در مسیر درست استفاده کند. فضای همفکری محیا باشد.

منابع و ماخذ:

۱. احمدوندشاهوردی، محمد؛ پورحسین، رضا و غلامعلی‌لواسانی، مسعود (۱۴۰۰). واکاوی پدیدارشناسانه هم‌باشی (ازدواج سفید) مورد مطالعه: جوانان شهر تهران. رویش روان‌شناسی، ۱۰(۱۱)،۳۹ – ۵۰.

۲. افراز، صبا.(۱۴۰۱). ازدواج سفید و پیامدهای آن. فصلنامه مطالعات حقوق،(۳۰)، ۱۱۳–۱۲۶.

۳. اکبرزاده، فاطمه ؛ هاشمیان‌فر، سیدعلی.(۱۴۰۱). بررسی تجربه زیسته عشق در ازدواج سفید. فصلنامه توسعه اجتماعی ،۱۷(۳)، ۲۵ – ۶۸.

٤. امیدوار، پوران؛ دانش، پروانه؛ زاهدی‌مازندرانی و محمدجواد (۱۴۰۱). تحلیل جامعه‌شناختی پدیدۀ هم‌باشی از منظر روحانیون و جامعه شناسان. مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۱۱(۳)، ۷۰۳–۷۳۳.

۵. بیرانوند، رضا ؛ آب‌سالان، فرزانه.(۱۴۰۲). رابطه نامشروع در ایران با ازدواج سفید در سایرکشورهای مسلمان. فصلنامه رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی،(۱۴)،۶۶۷– ۶۸۰.

٦. پوریان، حامد؛ بیگی، جمال ؛ احدی، فاطمه.(۱۴۰۳). مطالعه جرم‌شناختی هم‌باشی جنسی در مناطق زاغه‌نشین و نقش فضای سایبر در آن. فصلنامه حقوق پزشکی،(۵۹)، ۱۲۸–۱۴۲.

۷. جعفرنژاد، آرزو ؛ خاکپور، رضا.(۱۴۰۴). مقایسه بلوغ هیجانی و اختلال‌های روانی (اضطراب و افسردگی) در زنان و مردان با ازدواج سفید و رسمی. فصلنامه خانواده و بهداشت،(۴۰)، ۲۲۶– ۲۳۹.

۸. حسینی، ناهید؛ سیدمیرزایی، سیدمحمد و ساروخانی، باقر (۱۴۰۰). مطالعه جامعه‌شناختی رویکرد جوانان به هم‌باشی و هم‌زیستی‌های نوپدید (مورد مطالعه: شهر تهران). تغییرات اجتماعی – فرهنگی، ۱۸(۷۱)، ۲۲– ۴۲.

۹. خوش سلوک، مهران.(۱۴۰۳). بررسی انواع عقد نکاح و مقایسه آن با پدیده مجرمانه ازدواج سفید. فصلنامه پایا شهر،(۵۸)،۳۶۸– ۳۸۱.

۱۰. رحیمی، کبری ؛ رستمی نجف آبادی، حامد.(۱۴۰۱). بازبردی از تطبیق مساله ازدواج سفید در نظام حقوقی و فقه در ایران و نظام حقوقی و قوانین فرانسه. فصلنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی،۵(۵۶)،۴۲– ۵۵.

۱۱. زاهدی‌اصل، محمد؛ فتحی، منصور و محمدزاده، رقیه (۱۴۰۰). تجارب و چالش‌های دانشجویان دختر با سابقه هم‌خانگی. رفاه اجتماعی، ۲۱(۸۰)، ۲۷۵ –۳۰۹.

۱۲. شعبانپور زاهدکلائی، مصطفی.(۱۴۰۳). شناسایی جرایم ناشی از ازدواج سفید در حقوق کیفری ایران. فصلنامه مطالعات حقوق،(۴۰)،۲۸۵–۳۰۰.

۱۳. عسکری، فاطمه ؛ عسگری، امیررضا ؛ عسکری، پرویز.(۱۴۰۲). ازدواج سفید و راه های مقابله با آن. فصلنامه روانشناسی اجتماعی،(۶۹)،۱۵– ۲۴.

۱۴.عقلمندی، زهرا ؛ اسماعیل پور، یاسر.(۱۴۰۴). ازدواج سفید و آثار آن در نظام حقوقی ایران و غرب. فصلنامه مطالعات حقوق و علوم قضایی،(۴)،۸۵۴- ۸۶۶.

۱۵.عقلمندی، زهرا ؛ اسماعیل پور، یاسر.(۱۴۰۴). بررسی ماهیت ازدواج سفید در حقوق ایران و فقه. فصلنامه مطالعات حقوق و علوم قضایی،(۴)،۸۳۴- ۸۵۳.

۱۶.علیوردی‌نیا، اکبر، اوصیا المیرا، عباسی کلان هادی.(۱۴۰۲). تبیین جامعه‌شناختی نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج سفید: کاربست نظریهٔ یادگیری اجتماعی ایکرز. فصلنامه مسائل اجتماعی ایران ۱۴ (۲) ،۲۸۷-۲۵۳.

۱۷.عمانی، مهدی ؛ باباکشی زاده عوری، پری ؛ صبوری، فرزانه ؛ محمد اوغلی حیقی، ندا ؛ عطایی فر، حورا ؛ بوداقی النی، زهرا.(۱۴۰۲). انقلاب جنسی؛ آسیب‌ها و راهبردهای پیشگیرانه فقهی در قبال آن (با رویکرد بیانیه گام دوم انقلاب). فصلنامه تحقیقات نوین میان رشته ای حقوق،۳(۴)،۸۹- ۹۹.

۱۸.کیانی، محسن ؛ بوستانی، داریوش.(۱۴۰۳). کندوکاو کیفی پدیده ازدواج سفید(هم‌خانگی) در میان جوانان شهرهای تهران و کرج. فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان،(۶۵)، ۶۱- ۹۲.

۱۹.گراوند، مائده.(۱۴۰۲). واکاوی پیدایش ازدواج سفید در بین جوانان تحصیل کرده. فصلنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی،۶(۶۹)، ۳۴- ۴۶.

۲۰.معتمدی فاضل، مریم ؛ ابن تراب، مریم ؛ مقتدایی، فائزه.(۱۴۰۳). بررسی آثار ازدواج سفید نسبت به فرزندان از نظر فقه و حقوق. فصلنامه پژوهش‌های تطبیقی فقه، حقوق و سیاست،۷(۱)،۱۱۸- ۱۳۱.

۲۱.ملاباقری نیری، محسن.(۱۴۰۳). تبیین ضرورت ازدواج با الگوی اسلامی با نگاه فلسفی کلامی. فصلنامه مدینهٔ العلم کاظمیهٔ،(۳)،۳۵- ۵۶.

۲۲.نقیب شهر بابکی، آسیه و حبیبی، مریم و وحیدی پناه، سلیمه و حمزه پور، فرزانه.(۱۴۰۳).واکاوی عوامل گرایش به ازدواج سفید، پیامدهای آن و راهکارهای مواجهه با ازدواج سفید در ایران.ماهنامه پایاشهر،۶(۷۱)،۷۳-۸۸.

۲۳.یوسفی مقدم، محمدصادق ؛ پدیدار، محبوبه.(۱۴۰۴). ماهیت ازدواج سفید و امکان‌سنجی انطباق آن با نکاح معاطاتی بارویکرد به قرآن و سنت. فصلنامه مطالعات علوم قرآن،(۲۳)، ۶۹ -۱۰۱.

24. Brown. (2022). “High school seniors’ attitudes toward cohabitation as a testing ground for marriage, 2020. Family Profiles”. FP-22-03. National Center for Family & Marriage Research. https://doi.org/10.25035/ncfmr/fp-22-03.

25. Hasan, K. A. I. (2022). Emotional divorce and its relationship to psychological adjustment among a sample of couples in Ramallah and Al-Bireh Governorate (Doctoral dissertation, Al-Quds Open University). https://osol.qou.edu/handle/ 194/2734.

26. Hyunjoon,P. (2021). Introduction to the special collection on family changes and inequality in East Asia, Demographic Research. Published by: Max-Planck-Gesellschaft zur Foerderung der Wissenschaften.40(44), 979- DOI: 10.4054 / DemRes .2021.44.40.

27. Johannsen, M., Schlander, C., & Vestergaard, I. (2022). Group-based compassion-focused therapy for prolonged grief symptoms in adults – Results from a randomized controlled trial. Psychiatry Research, 314(9), 46-53.

28. Mallory, A. B. (2022). Dimensions of couples' sexual communication, relationship satisfaction, and sexual satisfaction: a meta analysis. Journal of Family Psychology; 36(3), 358-371.

29. Omari, M., Zarrouq, B., Amaadour, L., Benbrahim, Z., El Asri, A., Mellas, N., & Halim, K. (2022). Psychological Distress, Coping Strategies, and Quality of Life in Breast Cancer Patients Under Neoadjuvant Therapy: Protocol of a Systematic Review. Cancer Control, 29.

30. Radetzki, P. A., Deleurme, K. A., & Rogers, S. M. (2022). The implications of high- conflict divorce on adult–children: Five factors related to well-being. Journal of Family Studies, 28(3), 801-821.
31. Sassler, S.,& lichter, D. (2020). “Cohabitation and Marriage: Complexity and Diversity in Union-Formation Patternsa”. Journal of Marriage and Family, (82) ,35–61.